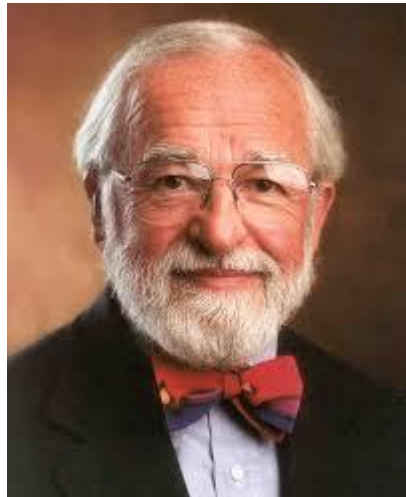

آشنائی با مشاهیر جراحی

بزرگان پزشکی زنان و زایمان: یادى از دکتر لئون اسپروف

دکتر مریم پوررضا*

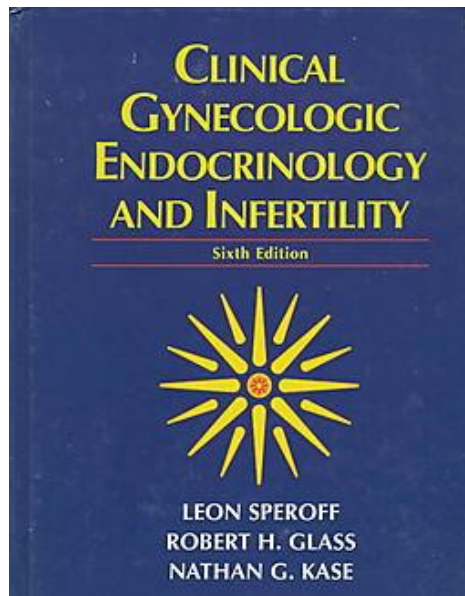

موضوع این گزارش، مروری است بر زندگی و کارهای یکی از بزرگان پزشکی زنان و زایمان: دکتر لئون اسپروف (Leon Speroff)، استاد افتخاری و رئیس سابق بخش زنان و زایمان در دانشکده پزشکی دانشگاه بهداشت و علوم اورگان، رئیس سابق و صاحب کرسی آرتور. ه. بیل (Arthur H. Bill) بخش زیست شناسی تولید مثل در دانشکده پزشکی دانشگاه کیس وسترن رزرو (Case Western Reserve).

لئون نقش برجسته‌ای در فهم مباحث مربوط به غدد درون ریز در تولید مثل داشته است؛ از جمله معرفی مفاهیمی کلیدی در تنظیم هورمونی چرخه قاعدگی، نقش پروستاگلاندین‌ها در تخمک‌گذاری، القای انقباضات میومتر، القای زایمان و ختم بارداری در میانه تریمستر. هم چنین او در پدید آوردن آزمون‌های رادیو ایمنی برای شناسایی پروستاگلاندین‌های اولیه و متابولیت‌های آنها نقش داشته است. افزون بر این، او نقش پروستاگلاندین‌ها در شوک اندوتوکسیک و کاربرد کلومیفن در القای تخمک‌گذاری را توصیف کرده است. کارهای او در زمینه درمان جایگزینی هورمونی برای زنان در دوران پیرامون یائسگی و نیز استفاده از هورمون‌های استروئیدی برای جلوگیری از بارداری تغییر شگرفی در عملکرد بالینی پزشکان به وجود آورده است.

* استاد گروه جراحی زنان و مامائی

لئون، به همراه ناتان کیسی (Nathan Kase) و رابرت گلس (Robert Glass) و بعدها به همراه مارک فریتز (Marc Fritz) کتاب «اندوکرینولوژی ژنیکولوژیک و ناباروری بالینی» (تصویر 1) را پدید آوردند که تبدیل به یکی از کتاب‌های پرفروش پزشکی شده و به عنوان کتاب راهنما، نسل‌های متعددی از پزشکان را آموزش داده است. این کتاب اکنون در ویراست هشتم موجود است و به بسیاری از زبان‌ها، از جمله چینی، اسپانیولی، ایتالیایی، یونانی، فارسی، پرتغالی، لهستانی و ترکی برگردانیده شده است. از زمان انتشار نخستین ویراست آن در سال 1973، نسخه انگلیسی آن به تیراژ بیش از 300 هزار در سراسر جهان فروش رفته است.

آغاز زندگی لئون در ایالت‌های غرب میانه

لئون در ایالت اوهایو به دنیا آمد و پرورش یافت و در همان ایالت به کالج و دانشکده پزشکی وارد شد. خانواده او از مقدونیه به آمریکا مهاجرت کرده بودند؛ پدر بزرگ و مادر بزرگ او از مردمان کوهستان نشین ناحیه‌ای بودند که امروزه در شمال غربی یونان قرار دارد. تا زمانی که لئون به مدرسه در لورین (Lorain) نرفته بود، زبان او مقدونی بود و به سختی می‌توانست به انگلیسی صحبت کند. پدر لئون نخست به حرفه سلمانی اشتغال داشت و سپس رستورانی در شهر آکرون (Akron) خرید. لئون دوران کالج خود را در دانشگاه دنیسون (Denison)، کالجی برای علوم انسانی در گرنویل (Granville)، 30 مایلی شرق شهر کلمبوس (Columbus) گذراند.

تحصیل در رشته زنان و زایمان و هورمون‌های استروئیدی

در سال آخر کالج، لئون بر آن شد تا در پزشکی تحصیل کند. رئیس پذیرش دانشکده پزشکی دانشگاه کیسی وسترن رزرو به دنیسون آمد تا با لئون مصاحبه کند و سرانجام، او را در دانشگاه پذیرفت. تصمیم لئون برای ادامه تحصیل در پزشکی زنان و زایمان زمانی در پی آن رخ داد که او کتاب «زایمان بی ترس» را به قلم پزشک بریتانیایی گرننتلی دیک - رید (Grantly Dick-Read) مطالعه کرد. در آن زمان، تنها بخش زنان و زایمانی که به ترویج زایمان طبیعی در ایالات متحده می‌پرداخت، متعلق به دانشگاه ییل بود. از همین رو، در تابستان پیش از سال آخر دوره پزشکی به مدت یک ماه در شهر نیوهیون (New Haven) به کارآموزی مشغول شد. به همین ترتیب، او برای گذراندن دوره تخصص تنها به دانشگاه ییل درخواست داد و این تصمیم حیاتی همه زندگی حرفه‌ای او را تحت تأثیر گذاشت.

زمانی که لئون در جایگاه دستیار ارشد قرار گرفت، ناتان کیس او را به دفترش فراخواند و گفت: «بیا ببینیم که بعد از این چه خواهد شد». پس از گذراندن دو سال خدمت وظیفه در نیروی هوایی آمریکا، لئون به کمک ناتان توانست به دوره آموزشی استروئید در بنیاد زیست شناسی تجربی ووستر (Worcester) راه یابد.

به دنبال این دوره آموزشی، لئون به عنوان دستیار ریموند وانده ویل (Raymond Vande Wiele) وارد دوره فلوشیپ در دانشگاه کلمبیا شد. در این زمان، مدل سازی ریاضیاتی از ترشح هورمون‌ها در طی چرخه قاعدگی به مشاهده شگفت انگیزی منجر شد. جف بگومیل (Jeff Bogumil) مهندس و دکتر وانده ویل بر پایه تحلیل‌های ریاضیاتی روی داده‌های فیزیولوژیک که لئون از منابع استخراج کرده بود، پیش بینی کردند که هورمون‌ها به شکل پالس و در بازه‌های زمانی مجزا ترشح می‌شوند. این پیش بینی در آینده با مشاهدات تجربی رابرت جاف (Robert Jaffe) در دانشگاه میشیگان تأیید شد.

اشتغال آکادمیک و نویسندگی در زمینه اندوکرینولوژی تولید مثل

لئون قصد داشت دو سال در دانشگاه کلمبیا بماند؛ اما در پایان سال نخست، ناتان که در سال 1969 به ریاست ییل رسیده بود از او خواست که به ییل بازگردد. این اتفاق در تابستان 1970 رخ داد. شفافیت تفکر، مهارت کلامی و بی‌نقصی در گزارش‌هایی که لئون در زمینه اندوکرینولوژی تولید مثل ارائه می‌داد، او را به شهرتی ملی و جهانی رساند. او نخست به مسئولیت برنامه دستکاری و سپس به معاونت بخش زنان و زایمان گمارده شد.

روزی، رابرت گلس در راهرو از او پرسید: «من و ناتان قصد داریم کتابی درباره اندوکرینولوژی بنویسیم. میل داری به ما ملحق شوی؟»

لئون فرصت را از دست نداد، با رابرت و ناتان ملاقات کرد و از آنها پرسید: «تا کجا پیش رفته‌اید؟»

پاسخ آنها این بود: «هنوز هیچ!» به این ترتیب، لئون مسئولیت پروژه را بر عهده گرفت، بیشتر کتاب را خود نوشت و نویسنده نخست متنی شد که تحت نام «اندوکرینولوژی ژنیکولوژیک و ناباروری بالینی» انتشار یافت. ویراست نخست این کتاب با 266 صفحه و بهای 17 دلار در سال 1973 منتشر شد.

پژوهش در زمینه پروستاگلاندین‌ها و ویراستاری مجله «Prostaglandins»

پژوهش لئون در ییل روی پروستاگلاندین‌ها متمرکز بود. او برت کالدول (Burt Caldwell) را از بنیاد ووستر استخدام کرد تا آزمون‌های رادیوایمنی برای شناسایی پروستاگلاندین‌ها تهیه کند، گروهی را گرد هم آورد تا به بررسی نقش پروستاگلاندین‌ها در همه جنبه‌های تولید مثل بپردازند و مجله Prostaglandins را بنیان نهاد و به همراه برت کالدول و جری اندرسن (Gerry Anderson) ویراستاری آن را بر عهده گرفت. جان هابینز (John Hobbins) و هارولد برمان (Harold Behrman) نیز از اعضای مهم تیم او بودند.

نتیجه این تلاش‌ها، دورانی بسیار پرثمر از پژوهش‌های کاربردی بود که در طی آن، این گروه گزارش‌های فراوانی درباره نقش پروستاگلاندین‌ها در تخمک گذاری، لوتئولیز و ختم بارداری در میانه تریمستر منتشر کردند. از دیگر نتایج این گروه می‌توان به القای زایمان و نقش پروستاگلاندین‌ها در پیدایش پره اکلامپسی اشاره کرد که سال‌ها بعد با مشاهده کاهش فراوانی پره اکلامپسی پره ترم با مصرف آسپیرین (که تولید پروستاگلاندین‌ها را مهار می‌کند) مورد تأیید قرار گرفت.

لئون و گروه او نخستین پژوهشگرانی بودند که نشان دادند ایندومتاسین مانع از تخمک گذاری در خرگوش می‌شود و او برای نخستین بار گزارش کرد که پروستاگلاندین‌ها تولید پروژسترون را از جسم زرد افزایش می‌دهند.

ریاست در اورگان و کلیولند

ترک نیوهیون کار دشواری بود، اما لئون مصمم بود که حرفه خود را در جایگاه ریاست بخش ادامه دهد. در تابستان 1976، او مقام استاد و رئیس بخش زنان و زایمان را در دانشکده پزشکی دانشگاه بهداشت و علوم اورگان در شهر پرتلند پذیرفت.

لئون راندهای صبحگاهی را به کارهای بخش زایمان افزود. بودجه بخش از دانشکده پزشکی تأمین می‌شد و افراد هیئت علمی برای تعیین حقوق خود با رئیس مذاکره می‌کردند. به بیان دیگر، حقوق هیئت علمی تضمین شده بود و نیازی نبود تا پزشکان تعداد

معینی بیمار را ویزیت کنند یا تعداد معینی پروسیجر انجام دهند تا حقوق بگیرند. به این ترتیب، وقت آنها آزاد بود تا به تدریس، پژوهش و پزشکی بپردازند. اما این اوضاع با پررنگ تر شدن نقش کمبودهای مالی به تدریج دگرگون شد.

در دوران رکود اقتصادی سال 1983، برنامه ساخت واحد جدید زایمان، که به شدت مورد نیاز بود، لغو شد. از همین رو، وقتی ریاست بخش در دانشگاه نخست لئون به او پیشنهاد شد، او نتوانست در برابر وسوسه بازگشت به شهری که خانواده اش هنوز در آن جا بودند مقاومت کند. به این ترتیب، او اورگان را ترک کرد و ریاست بخش زیست شناسی تولید مثل را در دانشگاه کیس وسترن رزرو کلیولند بر عهده گرفت. از او خواسته شد تا اوضاع مالی بیمارستان زنان مک دانلد (MacDonald) را که چند میلیون دلار بدهی داشت، سامان دهد.

لئون این کار دشوار را در نزدیک به چهار سال به انجام رساند. پشتوانه اصلی او در این راه درآمدی بود که با استخدام هیئت علمی جدید به دست آمده بود. به این ترتیب، بیمارستان اکنون به سود دهی 2 تا 3 میلیون دلاری رسیده بود. سپس، لئون در دیدار با ریاست اجرایی، معاون آموزشی و ریاست اقتصادی بیمارستان گزارشی از وضعیت مالی جدید ارائه داد و درخواست کرد که بخشی از این سود صرف توسعه و حمایت از جنبه آکادمیک و پژوهشی بخش شود. رهبری بیمارستان با این پیشنهاد مخالفت کرد و لئون بر آن شد تا به اورگان بازگردد.